

**TATABÁNYAI JÁRÁSI
EGYESÍTETT SZOCIÁLIS
INTÉZMÉNYEK**

Ikt.sz.: 232/2024/OX

**TATABÁNYAI JÁRÁSI
EGYESÍTETT SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYEK
CSALÁD ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT**

**ÉVES SZAKMAI BESZÁMOLÓ VÉRTESSZŐLŐS TELEPÜLÉSÉN ELLÁTOTT
SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI MUNKÁRÓL**

Készítette:

Nagy-Dombóvári Mária
szakmai vezető

Polacsekne Lambert Anita
családsegítő

Tatabánya, 2024. február

TJ ESZI részéről jóváhagyta: 12

Smelcne Portik Ágnes
intézményvezető

Tatabánya, 2024. február 12.

1. Bemutató

Család és Gyermekjóléti Központ

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998 (IV.30.) NM rendelet alapján 2016. január 01-jétől a családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan működhet család és gyermekjóléti szolgálat vagy család- és gyermekjóléti központ keretében.

A **gyermekjóléti szolgáltatás** olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A **gyermekjóléti központ** - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

A gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít:

- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást,
- kórházi szociális munkát,
- jogi tájékoztatásnyújtást, pszichológiai és fejlesztő pedagógiai tanácsadást,
- családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát,
- utcai és lakótelepi szociális munkát,
- készenléti szolgálatot,
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet,
- szociális diagnózis elkészítését

Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatásban ellátottak számára nyitva álló egyéb helyiségek:

- 2821 Gyermely, Petőfi tér 1.
- 2832 Héreg, Fő út 84
- 2800 Tatabánya, Szent György út 43.
- 2851 Környe, Tópart utca 8.
- 2067 Szárliget, Szent István tér
- 2831 Tarján, Rákóczi út 13-17
- 2824 Várgesztes, Arany J. út 55/A,
- 2823 Vértessomló, Rákóczi út 63.
- 2837 Vértesszőlős, Ady Endre út 2/D
- 2822 Szomor, Vörösmarty Mihály utca 3.
- 2800 Tatabánya, Füzes utca 40/B.

2. Személyi feltételek

Gyermekjóléti Szolgálat részéről a családsegítői feladatokat a 2023-as évben Polacsekne Lambert Anita látta el a településen. A Család és Gyermekjóléti Központ részéről 1 fő esetmenedzser, Kapus Viktória és 1 fő óvodai és iskolai szociális segítő, Kádas Judit vett még részt a területen élő gyermekek életének figyelemmel kísérésében. A családsegítő és esetmenedzser szoros kapcsolatot tart egymással a folyamatban levő, valamint az újonnan érkező esetek kapcsán, több alkalommal került sor közös családlátogatásra is. Egymás munkáját folyamatosan segítik, támogatják. Szupervízió mindannyian havi rendszerességgel vesznek részt.

3. Tárgyi feltételek

Az ügyfélfogadás helyszíne a Vértesszőlősi Segítő Szolgálat épülete, ahol minden csütörtökön 13-15 óra között fogadja a családsegítő az ügyfeleket, minden esetben telefonon előre egyeztetett időpontban. A Baromállás dűlő területén élők számára nagy segítség, hogy 2022 novembere óta a családsegítő a Család és Gyermekjóléti Központ, Tatabánya Szent György utca 43. szám alatti telephelyén érhető el. Az ügyfelek rendszeresen igénybe veszik a

telephely szolgáltatásait, (ügyintézésben történő segítség nyújtás, telefonálási lehetőség, önéletrajz írásában segítség nyújtás) könnyebben fel tudják venni a kapcsolatot személyesen a családsegítővel. Tekintettel arra, hogy a Baromállás dűlőben élő gyermekek nagy része Tatabánya Kertvárosba jár nevelési-oktatási intézménybe, a jelzőrendszer tagjaival is könnyebb a kapcsolatfelvétel, akár személyes találkozás is könnyen megvalósítható, illetve a szakemberek részt tudnak venni az esetmegbeszéléseken, illetve esetkonferenciákon.

Az adminisztrációs munka elvégzéséhez a Központ és az ügyeleti hely infrastruktúrája is rendelkezésre áll, valamint a munka megkönnyítését egy Fujitsu laptop is segíti. A családsegítő az ügyintéзések megkönnyítéséhez mobiltelefont használ, melynek telefonszáma elérhető Vértesszőlös honlapján, a Család és Gyermeekjóléti központ honlapján, valamint facebook elérhetőségeinken is.

Vértesszőlös területén intézményi gépjárművel biztosított a közlekedés.

4. Az intézménynél nyilvántartott és vezetett dokumentációk

- A munkatársak adatot szolgáltatnak a TAJ alapú központi elektronikus nyilvántartási rendszer számára, vezetik az esetnaplót, illetve a gyermekvédelmi esetek kapcsán a GYVR rendszerben végzi a dokumentálást.
- A szakmai munka tapasztalatairól, a családlátogatásokról feljegyzéseket készítenek.
- A KSH részére évente statisztikai adatokat szolgáltatnak a szolgálat működéséről.
- A jogszabályban előírtak szerint adattartalommal nyilvántartást vezetnek a kliensekről melyről havonta és éves összesítésben összefoglaló statisztikát készítenek.

5. A település demográfiai adatai

Vértesszőlös község Komárom- Esztergom vármegyében, a Tatabányai járásban található. Fekvését illetően Tatabányát és Tatát összekötő rendkívül forgalmas 1-es főút mellett található. Tatabánya 2,5 km, Tata 4,5 km távolságra van a községtől. Itt halad el

az M1-es autópálya is, illetve a Budapest-Hegyeshalom-Rajka útvonalon közlekedő személyvonatok is megállnak Vértesszőlös településen.

A település összlakossága 2023. december 31-ei adatok alapján 3602 fő volt.

2023. évben Vértesszőlös község adatszolgáltatása alapján 48 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, a hátrányos helyzetű gyermekek száma 13 (család vonatkozásában 7) míg a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek száma 34 (család vonatkozásában 14) volt.

A szünidei étkezést egy szülő kérte négy gyermekre a tavaszi szünetben, a nyári szünetben pedig két szülő öt gyermekre. Mindkét esetben még a szünet megkezdése előtt visszamondták a szülők az igénylést. Az őszi és téli szünetre négy szülő hét gyermekre kérte az étkezés. A téli szünetben azonban csak egy szülő ment el az ebédért.

Demográfiai adatok korcsoportos bontásban

0-3		4-6		7-13		14-18	
Fiúk	Lányok	Fiúk	Lányok	Fiúk	Lányok	Fiúk	Lányok
57	49	53	72	135	142	95	86
106		125		277		181	
0-18 éves lakosság összesen: 689 fő							
Település összlakossága: 3602 fő							

6. Szakmai tevékenység

Gazdasági aktivitás	
Aktív kereső	26
Munkanélküli	18

Forgalmi adatok	
Igénybevevők száma	120
Ebből régi	61
Ebből új	59

Nem	
Férfi	36
Nő	84

Inaktív kereső	14
Nyugdíjas	3
Kiskorú	59

Iskolai végzettség	
Nyolc osztálynál kevesebb	48
Befejezett nyolc osztály	35
Szakmunkás végzettség	23
Szakközépiskola	12
Befejezett gimnázium	1
Felsőfokú végzettség	1

Családi összetétel (család)	
Egyedül élő	3
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők gyermek nélkül	-
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 1–2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	16
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	9
Egy szülő 1–2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	7
Egy szülő 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	1

Fő probléma	
Életviteli	5
Családi-kapcsolati konfliktus	3
Elhanyagolás	21
Lelki-mentális	1
Gyermekeknevelési	14
Anyagi	4
Egészségkárosodás	1
Ügyintézéshez segítségkérés	2
Egyéb	3

Egyéb	10
-------	----

Esetkezelt (gyermek)	34
Esetkezelt (felnőtt):	14
Alapellátás/esetnapló (gyermek)	16
Alapellátás/esetnapló (felnőtt)	-
Védelembe vett gyermek	11
Ideiglenes hatályú elhelyezés	-
Nevelésbe vétel	1

Szakmai tevékenység	Halmazott számok
Információnyújtás	157
Segítő beszélgetés	349
Tanácsadás	83
Ügyintézéshez segítségnyújtás	44
Közvetítés másik szolgáltatáshoz	7
Esetkonferencia	9
Esetmegbeszélés	1
Esetkonzultáció	187
Családlátogatás	261 (4 esetben környezettanulmány elkészítése)

7. A gondozott családoknál jelentkező jellemző problémátípusok részletezése és a jelzőrendszerrel való együttműködés tapasztalatai

A Vértesszőlősen ellátott kliensek többnyire a település külterületén, Baromállás dűlőben élnek, sok esetben rossz szociális és anyagi körülmények között. A családok egy részénél nincs vezetékes víz, sokan csak a szomszédjuk, vagy ismerősük segítségével jutnak vízhez. Ez rendszeresen problémát okoz akár az oktatási intézményekben, akár egy álláskeresés alkalmával, tekintettel arra, hogy a víz hiányában higiéniai állapotuk nem megfelelő, a fával fűtés következtében pedig ruhájuk is kellemetlen szagú lesz. A gyermekeket emiatt gyakran csúfolják az iskolában, társaik nem fogadják el őket. A körülmények miatt gyakori, visszatérő probléma a fejtetvesség, a nevelési-oktatási intézményekben komoly gondot okoz a nem megfelelő ruházat, valamint rossz higiénés állapot.

A gyermekek tanulmányi eredménye is sok esetben elmarad a képességeiktől, mert az otthoni tanulás sok esetben nem valósul meg. A téli időszakban a közvilágítás hiánya problémát okoz, mert a korai sötétedés miatt a gyermekek egy része nem tud a délutáni foglalkozásokon részt venni, hogy még világosban haza érjen, ezzel viszont tanulmányi lemaradásuk növekszik. A dűlőben élők általában alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkeznek, mely nagyban befolyásolja elhelyezkedésük sikerességét. Rendszeresen felkeresik a családsegítőt álláskeresésben történő segítségnyújtásban, önéletrajz elkészítésében.

A területen él családok Vértesszőlős községben tudják igénybe venni házi-és gyermekorvosi, valamint védőnői szolgáltatásokat, mely a nehezített közlekedés miatt több órát is igénybe vehet. Sajnos több esetben érkezett arra vonatkozóan jelzés, hogy a kisgyermekes anyukák nem vették fel a kapcsolatot a védőnővel, több megbeszélte időpontban se jelentek meg státusz vizsgálaton. A tatabányai rendelőben, tekintettel arra, hogy a házi orvosok jellemzően egyszerre több praxist is ellátnak, nem tudják fogadni az újszülött gyermekeket, így lakcímük szerint Vértesszőlősre kell járniuk gyermekorvoshoz. Ez akár több órát is igénybe vehet, nehéz a közlekedés, főleg kisgyermekkel, autóval nem rendelkező családok számára.

Az elmúlt évekhez hasonlóan a családok életét és a családgondozást is megnehezíti az infrastruktúra hiánya, amelyen a Duna dűlőben, később pedig a Szamos és Szőlősi dűlőt összekötő Hernád dűlőben történő aszfaltozott út elkészítése sokat javított. A Szamos és Szőlősi

dűlő útjainak murvával való leszórása egy rövidebb, pár hónapos időtartamra könnyebbé tette a közlekedést, ami az első komolyabb esőzések után visszaállt a korábbi állapotokra. Az esős, nedves időben az utak nehezen járhatóak mind gyalogosan, mind gépjárművel.

A téli időszakban sok családnál problémát okoz a megfelelő mennyiségű tüzelő beszerzése, ennek enyhítésében az önkormányzat által nyújtott segítség létfontosságú volt. Ezen időszakban látványosan megnövekszik a segélyek, valamint tartós élelmiszer iránti igény. A tartós élelmiszer iránti igényt a 2023-as év végén jelentősen megkönnyítette, hogy a vértesszőlősi Food Box Kft nagy mennyiségű készletet adományozott, mely a külterületen élők közt ki lett osztva. Ezen felül a Család és Gyermejkölési Központ együttműködési megállapodást kötött a Vöröskereszttel, melynek keretein belül minden héten pékáru adomány kiosztására is sor kerül, amit a Baromállás dűlőben élő ügyfelek rendszeresen igénybe is vesznek.

Legfőbb probléma a munkanélküliség, ezzel egyidejűleg a súlyos anyagi problémák, valamint a fekete/szürke zónában történő, nem bejelentett, bizonytalan foglalkoztatottság. Sok családnál megjelennek az életvezetési problémák, a megfelelő konfliktuskezelés hiánya. A gondozást sokszor nehezíti, hogy az ügyfelek egy része nem, vagy csak látszólag együttműködő.

A dűlőben élők körében egyre nagyobb problémát okoz az egyedül élő idősök, betegek ellátása, akik önmaguk ellátására segítséggel lennének képesek. Egészségi állapotukból adódóan nem tudnak elmenni a városig, így több szociális ellátás igénybevételéből is kizsorzulnak (étkeztetés, házi segítségnyújtás stb.). Elsődleges szociális hálójuk gyenge, leginkább a környéken élő szomszédok, családtagok segítik őket, így a hivatalos ügyek intézése, postai küldemények felvétele, orvoshoz való eljutás esetleges, vagy akadályokba ütközik. Többször ez okozza, hogy az utolsó pillanatban derül fény a problémára, így akár a kliens életét veszélyeztető körülmények alakulhatnak ki.

A 2023-as évben egy család esetében történt nevelésbe vételi eljárás lefolytatása, mely során sikerült gondozási helyet találni. Nagyon sok egyedül élő, több esetben munkanélküli kliens áll kapcsolatban a családsegítővel. A legtöbb esetben hivatalos ügyek intézésében, adománykövetítésben kérnek segítséget. Ezen felül magas a védelembe vétel száma, ami a legtöbb esetben a magas iskolai hiányzások miatt került elrendelésre. Az alapellátás keretein belül gondozott családok esetében, életvezetési problémák, gyermeknevelési nehézségek, elhanyagolás a főbb probléma.

Nagyon nagy segítség lesz a területen élők számára, hogy 2024 februárjában megkezdje működését az újonnan megépült Napsugár bölcsőde. Eddig is több család szeretne volna ezt a szolgáltatást igénybe venni, de a Vértesszőlőre való átjutás nehézségei miatt erre nem volt

lehetőségük. Az új bölcsőde megépülésével ez a probléma megszűnik, helyben elérhető a szolgáltatás, valamint a gyermekek felvételére védőnői és családsegítői javaslat alapján is sor kerülhet, mely elősegíti a szülők munkaerőpiacra történő elhelyezkedését.

A családsegítői feladatok ellátása során az elmúlt évben a következő problémátípusok jelentkeztek:

- hivatalos ügyek intézéséhez szükséges készségek, képességek hiánya
- időskori elmagányosodás
- szülők pszichés betegsége
- munkanélküliség
- anyagi problémák
- higiéniai problémák
- gyermeknevelési problémák, tankötelezettség nem megfelelő teljesítése

A problémák megoldása, kezelése érdekében alkalmazott segítő munka során több alkalommal került sor az alábbi szakmai tevékenységre:

- hivatalos ügyekben való segítségnyújtás
- segítő, támogató beszélgetés
- információnyújtás, tanácsadás
- kérelmek megírása, nyomtatványok kitöltése
- környezettanulmány készítése (Gyámhivatal felkérésére)
- gyermeknevelést, illetve gondozást érintő tanácsadás
- játék, bútor, tisztítószer, - és élelmiszer adomány közvetítés

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása kapcsán folyamatosak az esetmegbeszélések és az esetkonzultációk a jelzőrendszeri tagokkal. A szakmai munkát nagy részben megkönnyíti, és eredményesebbé teszi, hogy a polgármesteri hivatal dolgozóival és a jelzőrendszer tagjaival is nagyon jó a kapcsolat. Ezt erősíti a kölcsönös segítségnyújtáson és segítségkérésen alapuló gyors reagálás a problémák megoldása érdekében.

A 2023-as évben Vértesszőlősen (község és Baromállás dűlő) a védőnői feladatokat Kovács Szilvia látta el egy személyben. A szociális okból fokozott figyelmet igénylő családok esetében több esetben került sor közös családlátogatásra. A személyes és telefonos

esetmegbeszélések rendszeresek. Az írásban történő jelzések, valamint tájékoztatások probléma észlelésénél mindkét fél részéről megtörténnek.

A Vértesszőlősi Önkormányzat közreműködésével a családsegítő személyesen vitt ki tartós élelmiszeradományt a Baromállásdűlőben élő rászorulóknak.

Az óvodai és iskolai szociális segítő munkatárs és a családsegítő kapcsolata napi szintű, a gondozott gyermekeket érintő és újonnan felmerülő problémákat rendszeresen megbeszélik.

Az iskola tekintetében a családsegítő munkáját, valamint az együttműködést megkönnyíti az iskolai szociális segítő jelenléte az intézményben, aki hatékonyan közvetít az iskola és a családsegítő között.

Az óvodai és iskolai szociális segítő munka

A Család és Gyermejkölési Központban dolgozó óvodai és iskolai szociális segítő munkát Kádas Judit látta el a település óvodájában (Vértesszőlősi Samufalvi Óvoda és Bölcsőde) havonta 4 órában, iskolájában (Vértesszőlősi Általános Iskola) pedig havonta 8 órában.

Az óvodai és iskolai szociális segítő minden héten kedden az óvodában 1 az iskolában 2 órán keresztül tartózkodik, és ezalatt konzultál a pedagógusokkal, foglalkozásokat és egyéni segítő beszélgetéseket tart, és gyermekek megfigyelését végzi a csoportokban és tanórákon.

Vértesszőlősen az óvodában és az iskolában 6 családdal kapcsolatban dolgozott együtt az óvodai és iskolai szociális segítő a terület családsegítőjével. A legjellemzőbb problémák a nehéz anyagi és lakhatási helyzetből adódtak, amik magas számú hiányzást, esetenként nem megfelelő ruházatot és az intézményi étkezési díjjal való elmaradást eredményeztek.

A munkája jelentős részét teszi ki mindkét intézményben a pedagógusokkal való konzultáció, melynek leggyakoribb témája a gyerekek közötti konfliktusok csökkentése.

A szociális segítő által vezetett egyéni segítő beszélgetés igénybevételére a gyerekeknek, a szülőknek és a pedagógusoknak is van lehetősége, amire az elmúlt év során 2 alkalommal került sor az óvodapedagógusok és 19 alkalommal a gyerekek esetében.

Az óvodában többször vett részt jeles napok megünneplésében, legtöbbször Papírszínház foglalkozással, és tervben volt, de majd csak az idei évben valósul meg az óvodapedagógusok számára egy csapatépítő, kiégést megelőző foglalkozás megtartása.

Az iskolában a gyerekek közötti konfliktusok kezelésére, az iskolai bántalmazással kapcsolatos esetek kezelésére hasznosnak tartják az az ENABLE programot, így annak folytatására is sor került 6 foglalkozás keretében az 5. 6. és 7. osztályban.

A korábbi tanév során szervezett Lányklub foglalkozások tavaly 2 további alkalommal bővültek a 8. osztályos lányok részvételével, és ugyancsak velük tartott az iskolai szociális segítő egy pályaválasztásról, továbbtanulása fókuszáló csoportfoglalkozást.

8. A Központ speciális szolgáltatásai

- A kórházi szociális munka
- A kapcsolattartási ügyeleti szolgáltatás
- A pszichológiai tanácsadás
- A jogi tanácsadás
- Családkonzultáció
- A készenléti szolgálat
- A fogyatékosügyei tanácsadás
- A központ feladatai közé tartozik a **szociális diagnózis** készítése, melyet a szociális diagnózist felvevő esetmenedzser a Szt. 64/A. §-a szerint végez.

9.Közösségi és csoportos szociális munka

- **Kisvakond és Zsebi Baba – Mama klub** – A klub célja a GYES-en lévő anyukák és gyermekeik kapcsolatainak bővítése, tanácsadás, tapasztalatcsere lehetősége, valamint tartalmas szabadidős programok szervezése az egész család számára.
- **Játszóházak**, ahol a kisgyermekes családok tagjai közösen alkothatnak, kreatív ötletekkel gazdagodhatnak.
- **A Szegénység Elleni Küzdelem Világnapján** október 17-én a Mosolygós Gyermekekért Alapítvánnyal együtt adománygyűjtés szervezése, mely segítségével a kríziskamra kerül feltöltésre.
- **Csobogó klub** egy integrált gyermek, ifjúsági és családi klub, ahol ép és egészséges gyerekek együtt játszanak, beszélgetnek, kirándulnak, táboroznak a "sajátos nevelési igényű" gyerekekkel.

- **Művészetterápiás foglalkozás**, melyen a viselkedési és magatartási problémákkal küzdő gyermekek és fiatalok kaphatnak segítséget problémáik megértéséhez és megoldásához.
- **Önismereti, értékkorientációs és agressziókezelési tréning**, ahol a fiatalok sajátítják el azokat a készségeket, amelyek segítségével kontroll alatt tarthatják saját magukra és a közösségre káros indulataikat.
- **Varázskosár** - Személyiségfejlesztő és önismereti, meseterápiás drámacsoportok korosztályi bontásban
- **Nyári napközis táborok**

A csoportok, játszóháza és táborok a vértesszőlősi gyermekek számára is elérhetőek.

A Szegénység Elleni Küzdelem Világnapja alkalmából meghirdetett élelmiszer gyűjtésben az óvoda és iskola is részt vett. Az adományokból a településen élő rászoruló családok kapnak szükségszerűen támogatást.

10. Jelzőrendszer munkáját elősegítő szakmai tanácskozások a 2023. évben

- **2023. február 23.**

Vértesszőlős gyermekvédelmi tanácskozás.

- **2023. április 12.**

Családon belüli erőszakot elszenvedők segítése, szakmaközi tanácskozás.

- Meghívottak: KEVM Szociális- és Gyámügyi Osztály, ESZI Segítőszolgálat, járási jelzőrendszeri tagok, kórházi szociális munkások, KEVM áldozatsegítő szolgálat, Tatabányai Rendőrkapitányság áldozatvédelmi referense, Polgármesteri Hivatal Szociális Irodája.

- **2023. április 17.**

Tegyük láthatóvá az emberkereskedelmet, szakmai tanácskozás. Meghívottak: KEVM Szociális- és Gyámügyi osztály, gyermekvédelmi szakellátásban dolgozó szakemberek, kórházi szociális munkások, KEVM Áldozatsegítő Szolgálat, Tatabányai Rendőrkapitányság áldozatvédelmi referense.